UUTISET

Valio veti kiintiömaitohakemuksensa pois KKV:stä

Keskusteluja asiasta jatketaan viranomaisten kanssa.

Valio on vetänyt huhtikuun lopussa pois Kilpailu- ja kuluttajavirastoon (KKV) jättämänsä hakemuksen, joka tähtäsi kiintiömaitojärjestelmän lopettamiseen. Asiasta kertoi ensimmäisenä Helsingin Sanomat.

Hakemus on ollut vireillä vuodesta 2011 lähtien. Tänä keväänä Valio sai viranomaiselta ennakkotiedon, jonka mukaan hakemus olisi hylätty.

”Näimme tässä vaiheessa parhaaksi vetää hakemuksen pois”, Valion hallituksen puheenjohtaja **Vesa Kaunisto** sanoo.

”Jos olisimme saaneet asiasta viranomaisen kielteisen päätöksen, olisimme joko tyytyneet siihen tai joutuneet valittamaan päätöksestä oikeuteen”, viestintäjohtaja **Pia Kontunen** sanoo. ”Emme halunneet lähteä ainakaan uuteen oikeustaistelukierteeseen.”

Hakemuksen pois veto ei tarkoita, että Valio luopuisi tavoitteestaan, Kaunisto sanoo. Keskusteluja kilpailuviranomaisen kanssa jatketaan.

”Maailma muuttunut”

Kauniston mukaan maailma on muuttunut hyvin paljon siitä, kun kiintiömaitoehto aikanaan tuli voimaan.

Järjestelmä on peräisin vuosituhannen vaiheesta. Silloin Suomeen ei tuotu maitoa juuri ollenkaan, nyt sitä tulee Kauniston arvion mukaan noin 600 miljoonaa litraa vuodessa eri tuotteina.

”Meidän näkemyksemme mukaan kilpailijoilla on lisäksi mahdollisuus hankkia tarvitsemansa maito tuottajakilpailun kautta markkinoilta.”

Kilpailu tuottajista onkin käynyt viime aikoina kiivaana.

Valion toimitusjohtaja **Annikka Hurme** kertoi MT:n haastattelussa tammikuussa, että Valio menetti viime vuonna noin 40 isohkoa tuottajaa muille meijereille. Liikehdintä on MT:n saamien tietojen mukaan jatkunut tänä vuonna.

Hurme totesi haastattelussa, että markkinaoikeuden saalistushinnoittelupäätös ja velvoite myydä kiintiömaitoa kilpailijoille takaavat muille Suomessa toimiville yhtiöille ylimääräisen kateturvan.

Kaunisto arvioi, että kilpailijat saavat nyt halvimman raaka-aineen nimenomaan Valiolta.

”Näin se hyvin pitkälle taitaa tällä hetkellä olla. En tarkkaan tiedä kilpailijoiden tuottajahintoja, mutta viestejä on tullut, että ne ovat korkeammalla tasolla.”

Arla tyytyväinen

Arlan toimitusjohtaja **Reijo Kiskola** pitää uutista Valion hakemuksen poisvedosta myönteisenä tietona.

”Meidän kannaltamme on hyvä asia, että voimme edelleen kilpailla lopputuotemarkkinoilla, kun saamme mahdollisuuden ostaa tarvitsemaamme raaka-ainetta. Se ehtopäätöksen peruste aikanaan olikin.”

Mitään oleellista muutosta maidonhankintamarkkinassa ei ole päätösten jälkeen Kiskolan mukaan tapahtunut.

Arlan käyttämän kiintiömaidon määrä vaihtelee sen mukaan, miten lopputuotemarkkina vetää ja miten paljon meijeri saa sitä käyttöönsä.

”Määrä on vaihdellut 20 ja 25 prosentin välillä käyttämästämme raaka-aineesta.”

Kanteista keskusteluun?

Onko Valion linja muuttunut – ajetaanko asioita jatkossa mieluummin keskustelun kuin kanteiden kautta?

”En osaa sanoa, onko muuttunut, mutta tällä hetkellä näen, että tämä on tuloksellisempi tie”, Kaunisto sanoo.

Hän ei osaa vastata kysymykseen, miten paljon oikeusjutut ovat Valiolle ja tuottajille maksaneet.

”Ei sille ole laskettu hintalappua. Onhan näistä prosesseista aina kustannuksia, mutta nämä ongelmat on välttämätöntä hoitaa.”

”Saalistusjuttu” etenee

Toinenkin Valioon liittyvä oikeusjuttu on liikahtamassa eteenpäin.

Markkinaoikeus langetti Valiolle viime kesänä 70 miljoonan euron seuraamusmaksun perusmaitojen hinnoittelusta vuosina 2010–2012. Valion valitus asiasta on parhaillaan Korkeimman hallinto-oikeuden käsittelyssä.

Kaunisto kertoo, että muilla osapuolilla oli huhtikuun loppuun asti aikaa jättää vastineensa. Valio jättää oman viimeisen vastineensa kesän aikana.

SATU LEHTONEN

KARI SALONEN

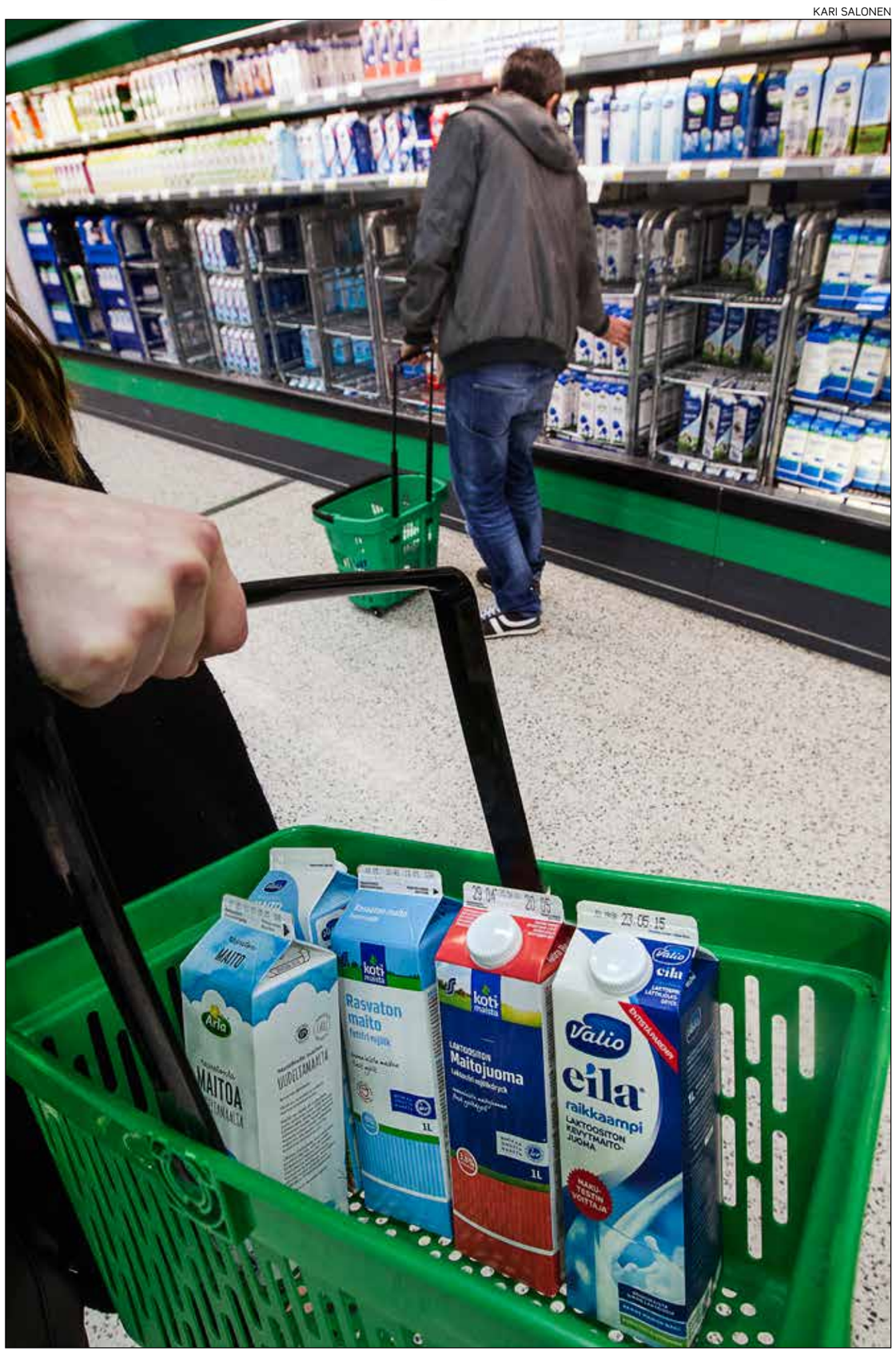

Valiolaisten tilojen tuottamaa maitoa myydään myös kilpailevien meijereiden purkeissa.

Kymmenen prosenttia myydään kilpailijoille

Valion on Kilpailu- ja kuluttajavirasto KKV:n kahden päätöksen perusteella myytävä kilpailijoilleen enintään 185 miljoonaa litraa hankkimaansa maitoraaka-ainetta vuodessa.

Myyntihintana käytetään Valion oman teollisuuden maksamaa keskimääräistä ostohintaa.

Ensimmäinen, 150 miljoonan litran myyntivelvoite syntyi vuonna 2000, kun Valio osti Maito-Pirkan, Kainuun Osuusmeijerin ja Aito Maidon. Näiden kolmen vuodessa jalostama maitomäärä oli noin 200 miljoonaa litraa.

Loput 35 miljoonaa litraa tästä niin sanotusta kivimaidosta tuli vuonna 2004 Valion ostettua Meijeriosuuskunta Milkan Vöyrin juustoliiketoiminnan. Milka jalosti vuodessa noin 70 miljoonaa litraa maitoa.

Valion osuus raakamaidon markkinasta on 82–85 prosenttia. Meijeri vastaanotti viime vuonna 1 929 miljoonaa litraa maitoa.

Valion on siis myytävä kilpailijoilleen lähes 10 prosenttia hankkimastaan maidosta.

Asiantuntija päättää

Kivimaidon kaupasta saa meijereiltä vaihtelevaa tietoa. Ostajapuolen mukaan sen saanti on osin epävarmaa, myyjä taas on sitä mieltä, että sen menemisestä kaupaksi ei ole takuita.

Kuinka paljon kukin kilpailija saa ostaa raaka-ainetta Valiolta, riippuu siitä, kuinka paljon kilpailijat kiintiötä hakevat ja kuinka paljon he ovat kiintiöstä käyttäneet aiempina kausina.

Kiintiömaidon kauppaa on vuodesta 2000 lähtien valvonut riippumaton asiantuntija **Joakim Rehn**.

”Ostokiintiöt perustuvat myös näyttöön siitä, onko maidolle käyttöä. Maitomarkkinoita seurataan tarkasti. Näiden tietojen pohjalta pyrin tekemään objektiivisen ehdotuksen siitä, kuinka paljon kukin kilpailija voi ostaa maitoa Valiolta”, Rehn kertoo.

Kiintiöt myönnetään vuosittain. Välillä kiintiöt annettiin vain neljäksi kuukaudeksi kerrallaan, koska niiden käyttö vaihteli paljon.

Rehn seuraa kiintiöiden täyttymistä lähes viikoittain.

”Jos ostomahdollisuutta ei käytä, kysyn, että miksi. Ottajia maidolle olisi.”

Tänä vuonna kiintiö myydään todennäköisesti täyteen asti.

”Maito kiinnostaa, vaikka hinnat laskevat. Kysyntä ei ole juuri muuttunut.”

JUKKA LEHTINEN

Maidon hinnan odotetaan paranevan syksyllä

Maidontuotanto lisääntyy tänä vuonna Euroopassa ja myös muualla maailmassa, arvioi varatoimitusjohtaja **Paul Löfgren** De Lavalilta.

Vaikka tuotanto kasvaa, Löfgren ennustaa myös hinnan paranevan loppuvuodesta, sillä maitoa tuovissa maissa kysyntä paranee. Euroopassa kysyntä ei kasva, joten viennin on lisäännyttävä.

Länsimaissa tuotannon kasvu syntyy keskituotosten noususta, muualla maailmassa lehmien lukumäärän kasvusta.

Myös Venäjällä tuotanto kasvaa pari prosenttia. Veisi vuosia, että se kasvaisi korvaamaan tuonnin täysin, Löfgren arvioi.

Löfgren puhui perjantaina De Laval Suomessa 90 vuotta -juhlatilaisuudessa Helsingissä.

De Lavalin Suomen toimitusjohtaja **Jari Virrankoski** totesi, että tänä vuonna maitotilojen investointimahdollisuudet ovat rajalliset huonon kannattavuuden takia. De Lavalilla on kuitenkin vahva usko suomalaiseen maidontuotantoon.

”Tuet kohdennettava aktiivituotantoon”

Juhlatilaisuudessa puhunut MTK:n puheenjohtaja **Juha Marttila** uskoo, että maan seuraava hallitus purkaa turhaa byrokratiaa. Siitä olisi apua maatiloille, jos esimerkiksi investointien ympäristöluvat nopeutuisivat.

”Maitotilat ovat kohtuullisen pieniriskisiä verrattuna kaivoksiin ja ydinvoimaloihin”, Marttila vertaili lupien käsittelyaikoja.

Marttila kertoi, että vuoden 2020 jälkeisen ajan maatalouspolitiikkaa valmistellaan EU:ssa jo nyt. Tuottajajärjestön päämääränä on saada kohdennettua tukia aktiivituotantoon, toisin kuin tilanne on tällä hetkellä.

Nykytilanne sai Marttilan jättämään oman lypsykarjatilansa ulos ympäristökorvauksesta kevään tukihaussa, koska korvauksen ehdot eivät olisi mahdollistaneet tehokasta laadukkaan rehun tuottamista.

TUURE KIVIRANTA

Ilves tappoi lampaita Punkalaitumella

Ilves tappoi 6 uuhta ja 14 karitsaa **Ari Prihdin** luomulammastilalla Punkalaitumella perjantain ja lauantain välisenä yönä.

”Oli aika koruton näky lauantaina, lampaita siellä täällä sykkyrässä”, Prihti kertoo.

Tuho varmistui ilveksen tekemäksi maanantaina.

Ilves söi noin 3-4 kiloa lihaa, eli eläin tappoi reilusti yli tarpeensa. Sellainen käytös on yleisempää sudella.

”Se ei ole kyllä ihan tavallista ilvekselle”, sanoo tuhoja tunnistamaan tullut tutkimusmestari **Antti Härkälä** Luonnonvarakeskuksesta.

Prihdin mukaan petoja on havaittu tilalla ennenkin, viimeksi pari vuotta sitten ilves vei kolme karitsaa.

Tuhojen ennaltaehkäisy ei ole helppoa.

”Laitumet ovat vähän kaukana lampolasta, lampaita ei saa yöksi sisälle. Tukea petoaidan rakentamiseksi on voinut saada.”

Prihti uskoo saavansa korvauksia valtiolta. Lampuri toivoo myös nykyistä joustavampia käytäntöjä kotieläimiä tappavien petojen poistamiseksi. Mallia voisi hänen mielestään ottaa Ruotsin metsästyslaista, jonka mukaan kotieläimiä uhkaavan petoeläimen saa kaataa ilman ennakkoon haettavaa lupaa.

HENRIK SCHÄFER

JUHA ARO

Ilves tappoi 20 lammasta Ari Prihdin tilalta viikonloppuna.

Pyydysmerkkien valvonta tiukkenee

Kalastuksenvalvojat jakelevat tulevana kesänä entistä herkemmin kalastajille huomautuksia ja sakkoja.

Laittomista pyydyksistä kirjoitetaan tapauskohtaisesti sakko. Puutteellisesta merkinnästä ei myöskään enää selviä huomautuksella, kertoo Metsähallitus.

Kalastuksenvalvojat voivat ottaa talteen pyydykset, joissa ei ole yhteystietoja tai heijastinta.

Esimerkiksi verkkoja tai katiskoita ei enää voi vesiliikennealueella merkitä tyhjillä mehupurkeilla tai vastaavilla.

”Yleisin puute on, että pyydysten merkitsemisestä puuttuvat kalastajan yhteystiedot”, Metsähallituksen erätarkastaja **Tommi Suonpää** sanoo.

MT-STT

PÄIVÄN KYSYMYS

Nurmikon voi ostaa myös rullana.

Milloin kannattaa perustaa nurmikko?

Kevätkylvöt ovat vauhdissa pelloilla, mutta milloin puutarhan nurmikko kannattaa perustaa, siemenalan tukkuliike S. G. Niemisen tuotepäällikkö Ilkka Väre?

Suurin osa nurmikoista perustetaan keväällä. Tärkeintä on huolehtia siitä, että siemenillä on riittävästi kosteutta. Kylvöstä kannattaa aina kastella edes vähän. Syksyllä maakosteutta on runsaammin, joten alkukastelua tarvitaan vähemmän.

Millaisen kasvualustan nurmikko vaatii?

Maan tulisi olla kuohkeaa ja multavaa, jolloin se on ilmavaa ja pidättää kosteutta. Kannattaa suosia tarkoitukseen erikseen valmistettua puutarhamultaa, jota saa säkeissä tai autokuormittain. Se on yleensä valmiiksi lannoitettu ja kalkitettu. Hyvää nurmikkoa varten tarvitaan 20 senttiä sopivaa kasvualustaa, 10 senttiä on minimi.

Milloin nurmikko alkaa vihertää?

Se riippuu siemenseoksesta. Jos seoksessa on mukana raiheinää, vihertää se viikossa tai kahdessa. Varsinaiset nurmikkolajit, kuten niittynurmikka ja punanata itävät 3–4 viikossa.

JUKKA LEHTINEN

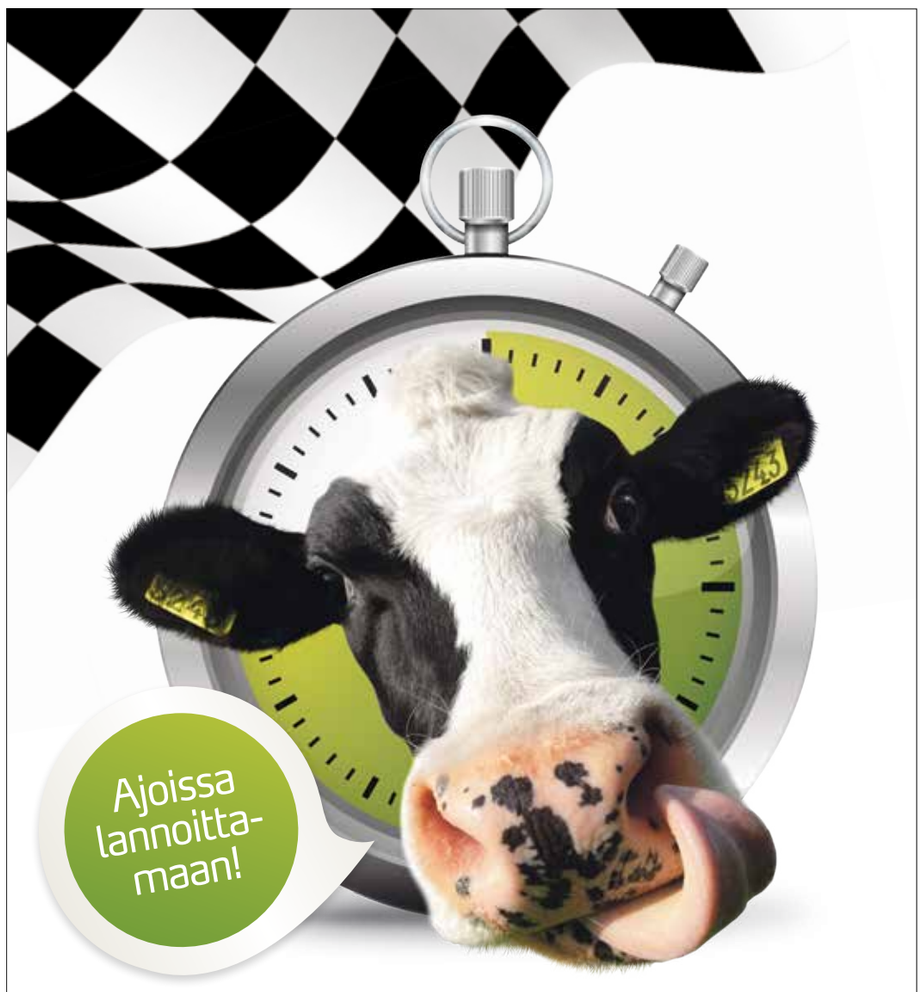

Tänä kesänä sinä vedät pisimmän korren

Nyt ei kannata aikailla, sillä ensi kesän nurmisatosi voi olla oikea täysosuma. Parhaat lannoittavat ajoissa. Jokainen alkukevään kasvupäivä näkyy varhaisempana korjuuna ja suurempana satona.

Omassa pellossa kasvatettu nurmirehu on kiistattomasti edullisin ja tehokkain ratkaisu eläinten ruokintaan. Oikeilla lannoitevalinnoilla saat maksimimäärän sulavinta rehua, pienimmällä mahdollisella viljelypinta-alalla.

Katso yara.fi/nurmi2015

YARA